Lietas Nr. C07047816
Lietas arhīva Nr. C-0478-16/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2016.gada 29.aprīlī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese I.Silicka
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 31.martā /pers. A/ cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai un atbildētājam ir kopīgs bērns /pers. C/, dzimusi /datums/. Atbildētājs nekādā veidā nerūpējas par meitu, nesniedz meitai ne materiālu, ne finansiālu palīdzību ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanai. Atbildētājs nepiedalās meitas izglītošanā un audzināšanā (garīgās un fiziskās veselības nodrošināšanā).

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 92,50 *euro* mēnesī. Lūdz spriedumu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildīt nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu, Civilprocesa likuma 28.panta otro daļu, 33.panta trešās daļas 1.punktu, 41.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, Ministru kabineti noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2016.gada 12.aprīli tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums par prasību. Paskaidrojumā atbildētājs norādījis, ka prasību atzīst daļēji. Atzīst, ka viņam (atbildētājam), kā bērna tēvam ir pienākums dot uzturu savam bērnam, kā tas noteikts Civillikuma 179.pantā. Nepiekrīt prasītājas norādītajam, ka nekādā veidā nav rūpējies par bērnu un nav devis uzturlīdzekļus meitas uzturam. Pēc pušu kopdzīves pārtraukšanas, vēl pirms meitas piedzimšanas atbildētājs materiāli atbalstīja prasītāju un vairākkārt pārskaitīja līdzekļus. Atbildētājs veica arī nepieciešamo kosmētisko remontu prasītājas dzīvesvietā pirms bērna piedzimšanas. Pēc bērna piedzimšanas dažus mēnešus maksājumus prasītājai nav varējis veikt, jo nebija darba un līdz ar to, arī ienākumu. Ar šī gada janvāri atbildētājs atsācis uzturlīdzekļu maksājumus prasītājai, ko apstiprina bankas konta izdruka, kuru atbildētājs pievienojis paskaidrojumam. Atbildētājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē *(lietas 20.-21., 22.lapa)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, 2016.gada 1.aprīlī prasītājai un atbildētājam tika izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 12., 13.lapa)*.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, un ievērojot to, ka prasība celta par uzturlīdzekļu piedziņu valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, kuru nodrošināt ir katra vecāka pienākums, ņemot vērā Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajā daļā noteikto, tiesa atzīst, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2016.gada 13.aprīļa lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā *(lietas 24.lapa)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, 2016.gada 14.aprīlī pusēm paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, puses informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 12.lapa)*.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Atbilstoši prasības pieteikumam pievienotajā dzimšanas apliecībā Nr./numurs/ kas izdota 2015.gada 17.septembrī Siguldas novada Dzimtsarakstu nodaļā, norādītajam - bērns /pers. C/ dzimusi 20.gada 14.septembrī, par ko dzimšanas reģistrā 2015.gada 17.septembrī izdarīts ieraksts Nr.15696D2015 *(lietas 9.lapa)*.

Bērna vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam, kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.

Šā likuma 10.pants paredz bērna tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgu bērnu ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm.

Civillikuma 177.pants paredz, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu

un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas nodrošinot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam) (..).

Saskaņā ar Civillikuma 178.panta pirmo un otro daļu, kopā dzīvojoši vecāki aizgādību īsteno kopīgi. Ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

No prasības pieteikumā norādītā secināms, ka bērna aprūpi veic prasītāja *(lietas 4.lapa).*

No prastības pieteikumam pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Jēkabpils reģionālās nodaļas 2016.gada 26.februāra izziņas Nr.16/460123 secināms, ka prasītājas ienākumus veido bērna kopšanas pabalsts, vecāku pabalsts un ģimenes valsts pabalsts *(lietas 8.lapa).*

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem (..).

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu (..).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no septiņu līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturēšanai valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, līdz ar to, tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējās tos maksāt.

Turklāt, no atbildētāja paskaidrojumiem pievienotā konta pārskata redzams, ka atbildētājs laikā no 2016.gada janvāra līdz 2016.gada aprīlim katru mēnesi atbildētājai pārskaitījis uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam, līdz ar to, tiesa kritiski vērtē prasītājas prasības pieteikumā norādīto, ka atbildētājs nekādā veidā nav rūpējies par meitu *(lietas 7.lapa).*

Atbilstoši 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", valstī noteiktā minimālā darba alga no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro* mēnesī, līdz ar to, minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 92,50 *euro* mēnesī, un no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir 111 *euro* mēnesī.

Ņemot vērā minēto, no atbildētāja ir piedzenami uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam 92,50 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam, un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna 7 gadu vecuma līdz pilngadībai.

Prasības pieteikumā prasītāja nav norādījusi, no kura laika vēlas, lai uzturlīdzekļi tiktu piedzīti.

Civilprocesa likuma 1.pants paredz, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2016.gada 31.martā.

Taču, ņemot vērā, ka atbildētājs meitas /pers. C/ uzturam uzturlīdzekļus ir maksājis sākot no 2016.gada janvāra, un konkrēti – 2016.gada 5.janvārī prasītājas kontā ieskaitīti uzturlīdzekļi – 100 *euro* apmērā, 2016.gada 15.februārī – 100 *euro* apmērā, 2016.gada 11.martā – 93 *euro* apmērā, 2016.gada 8.aprīlī – 92,50 *euro* apmērā, ko apliecina izdruka no atbildētāja konta kredītiestādē /Nosaukums A/ AS, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi par labu prasītājai piedzenami, sākot no 2016.gada 1.maija.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Prasības pieteikumā prasītāja ir izteikusi šādu lūgumu, līdz ar to, spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Prasītāja, iesniedzot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam (..), saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir atbrīvota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsummas par vienu gadu.

Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu summa ir 1110 *euro* (92,50 *euro,* kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, ir 166,50 *euro.*

Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu, no atbildētāja piedzenami izdevumi, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu to faktiskajā apmērā – 5,09 *euro (lietas 2.lapa).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu (..), un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei (..).

Tiesa atzīst, ka atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 250.[25] pantu, 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Sākot no 2016.gada 1.maija piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 2015.gada 14.septembrī dzimušās meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 92,50 EUR (deviņdesmit divus *euro* un 50 centus) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba līdz bērna septiņu gadu vecumam, un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai.

Samaksa veicama prasītājas /pers. A/ norēķinu kontā kredītiestādē /Nosaukums A/ AS, kontā Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 166,50 EUR (viens simts sešdesmit sešus *euro* un 50 centus), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,09 EUR (piecus *euro* un 09 centus).

Noteikt /pers.B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2016. gada 29.aprīļa, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Silicka